

Uvodnik

Poletno številko pričenjamo z *Žariščem*. V rubriko smo tokrat uvrstili prispevek o državnem programu presejanja raka dojk – DORA. Rak dojk je najpogostejši rak pri ženskah in je na prvem mestu umrljivosti zaradi raka pri ženskah tako v Evropi kot tudi v Sloveniji. Za zgodnje odkrivanje raka dojk in zmanjšanje umrljivosti je bistvenega pomena kakovostno organiziran presejalni program. Trenutno potekajo priprave na prvo fazo programa, ki se bo začela v decembru 2007. V *Pregledih* N. Bešič s sodelavci predstavlja prognostične dejavnike in zdravljenje bolnikov s papilarnim mikrokarcinomom ščitnice. Ugotavljajo, da je pogostnost ponovitev bolezni povezana le z velikostjo tumorja, sicer pa imajo bolniki s to boleznijo dobro prognozo. E. Škof s sodelavci poroča o zdravljenju malignih germinalnih tumorjev pri ženskah. Tovrstni tumorji so redki (cca 5% vseh ovarijskih tumorjev), v letu 2003 so v Sloveniji zbolele štiri bolnice. Pričakovano preživetje naših bolnic je primerljivo s tujimi centri. Enostranska odstranitev ovarija in pripadajočega jajcevoda ter adjuvantno zdravljenje s kemoterapijo je priporočljivo zdravljenje bolnic, ki si po končanem zdravljenju želijo potomce. I. Oblak s sodelavci predstavlja dokaj redko obliko raka – ploščatocelični karcinom analnega kanala. V zadnjih dvajsetih letih se je zdravljenje bistveno spremenilo. Prej uporabljeno kirurško zdravljenje z abdominoperinealno amputacijo in trajno stomo je nadomestila radioterapija s morebitno sočasno kemoterapijo, kar nam omogoča ohranitev organa. B. Kragelj piše o brahiradioterapiji lokaliziranega raka prostate. Z novimi sodobnimi aparati poteka tudi na Onkološkem inštitutu brahiradioterapija lokaliziranega raka prostate po načelih konformalnega obsevanja. Dodatno izboljšanje sedanje tehnike pričakujejo tudi z načrtovanjem obsevanja s pomočjo MR namesto CT. V rubriki *Priporočila* M. Reberšek s sodelavci predstavlja priporočila za adjuvantno zdravljenje bolnikov z rakom debelega črevesa. Kirurška odstranitev še vedno ostaja edina metoda zdravljenja za ozdravitev, pri bolnikih v stadiju III in v stadiju II s slabimi napovednimi dejavniki pa lahko adjuvantno zdravljenje pomembno zmanjša število ponovitev bolezni. Isti avtorji predstavljajo še priporočila za sistemsko zdravljenje bolnikov z napredovalim rakom debelega črevesa in danke. Zadnja leta so prinesla številne novosti oziroma nova zdravila. Tako je mogoče zvišati kakovost življenja in podaljšati preživetje bolnikov z metastatsko boleznijo. V. Velenik in sodelavci so napisali priporočila za zdravljenje lokalno in

regionalno napredovalega raka danke. Multimodalni pristop s predoperativno radiokemoterapijo in totalna mezorektalna ekscizija rektuma predstavlja standard v zdravljenju bolnikov v stadiju II in III. I. Takač predstavlja smernice za celostno obravnavo žensk s predrakavimi spremembami materničnega vratu, ki jih je pripravilo Združenje za ginekološko onkologijo, kolposkopijo in cervikalno patologijo Slovenije. V *Odmevih* M. Sonc poroča o 35. evropskem kongresu kliničnih farmacevtov. V *Prikazih primerov* Ž. Pohar Marinšek piše o rabdomiosarkomu mediastinuma. N. Kopčaver Guček opisuje zgodbo osebne zdravnice na poti odhajanja njenega bolnika. V rubriki *Za prakso* govori A. Kmetec o kirurgiji raka prostate. Radikalna prostatektomija postaja ena najpogostejših uroloških operacij, tako se izboljšujejo tudi tehnična dovršenost, izkušnje in ustrezno zdravljenje zapletov. D. Eržen razpravlja o pomenu prvega kirurškega posega pri bolnikih s sarkomi. Kirurgija ima pri sarkomih odločilno vlogo, zato lahko neustrezni prvi poseg poslabša bolnikovo prognozo. Bolnike s sarkomi je zato smiselno zdraviti v enem centru. A.P. Fras piše o kirurških zapletih brahiterapije rodil, S. Hotujec in sodelavci pa o lestvicah za ocenjevanje stanja zmogljivosti. A. Repše Fokter predstavlja vrednotenje citološke izvida in novo klasifikacijo brisov materničnega vratu. E. Vrtačnik Bokal govori o okužbah z visokorizičnimi genotipi HPV in testiranju HPV v cervikalnem presejalnem programu. Z. Guzej poroča o vplivu zdravljenja cervikalne intraepitelijske neoplazije na trajanje poznejše nosečnosti in pogostost prezgodnjega poroda. M. Sonc razpravlja o interakcijah in neželenih učinkih prehranskih dopolnil. V *Novostih* N. Snaj in T. Čufer predstavljata biološko in tarčno zdravljenje karcinomov. V *Priznanjih* predstavljamo Majo Čemažar, ki je prejela Zoisovo priznanje za pomembne dosežke na področju eksperimentalne onkologije. M. Vegelj Pirc nam orisuje prehojeno pot in dejavnosti Društva onkoloških bolnikov Slovenije. Številko zaključujemo z novicami z Onkološkega inštituta.

Zvonimir Rudolf, glavni urednik